

Al·legacions sobre l'increment tarifes pel subministrament d'aigua a Sant Cugat del Vallès

En data 19 de març de 2024, el Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) va aprovar inicialment el nou concepte tarifari i la modificació dels imports de les tarifes i drets econòmics per la prestació d'activitats connexes del municipi de Sant Cugat del Vallès recollides a l'annex I, apèndix 13, apartats A i B de l'Ordenança reguladora de les prestacions patrimonials públiques no tributàries aplicables a la prestació del servei d'abastament d'aigua potable en l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, a l'efecte de mantenir l'equilibri econòmic del prestador del servei. L'acord es va publicar al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona (BOPB) del dia 22 d'abril de 2024, amb número de registre 202410057006.

Vistes insuficiències i anomalies en l'expedient, tant en la memòria presentada per l'empresa concessionària *Sociedad Regional de Abastecimiento de Aguas, SA (SOREA)*, com en l'informe del *Servei de Supervisió de Concessions* de la *Direcció de Serveis del Cicle de l'Aigua* de l'AMB, l'**Associació de Veïns i Veïnes Progressistes de Valldoreix**, amb número de registre al *Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya* 36538, NIF G64751639, i domicili a [REDACTED] - Valldoreix, 08197 Sant Cugat del Vallès, adreça de correu electrònic mesvdx@mesvdx.cat, representada per la presidenta [REDACTED]

[REDACTED], dins el termini i en la forma escaient, va presentar diverses al·legacions, entre les quals s'exposava que el document de sol·licitud de l'empresa concessionària *Memòria i Estudi Econòmic per a la Determinació de les Tarifes del Servei de Subministrament d'aigua Potable a Sant Cugat del Vallès* (doc # 2 de l'expedient) presentava greus insuficiències i incomplecions en el detall de les taules que haurien de permetre el càlcul de les diferents partides econòmiques, que es mostraven en blanc, la qual cosa justificaria per si mateix, el retorn de la documentació al concessionari per a la seva adequada presentació i correcció d'aquests errors materials fonamentals.

Suposem que en vista d'aquesta al·legació, ha estat reconegut el citat error, i en data 29 de maig de 2024 ha estat emès un anunci de l'AMB, publicat al BOPB el 30 de maig de 2024, en el que s'adverteix de l'error i es sotmet l'expedient a un nou tràmit d'exposició pública de trenta dies.

Amb les noves dades disponibles, reiterem les al·legacions anteriorment presentades, que encara prenen major motivació. Per això, aquesta associació veïnal,

A L · L E G A

Primer. Sembla obvi que un estudi de tal importància hauria de ser conseqüència d'una auditoria econòmica i tècnica realitzada per l'AMB sobre la concessió, i que no es poden donar per bones la major part de les dades que s'exposen a la sol·licitud sense cap crítica ni recàlcul, com es fa en l'informe del *Servei de Supervisió de Concessions*, que és la base per a l'aprovació de la sol·licitud per part del Consell.

Segon. Cal justificar la revisió de preus respecte a l'adequació a les previsions de l'article 103 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP). Si bé l'article 289 de la mateixa llei

possibilita la revisió de les contraprestacions econòmiques pactades –tarifes– dels contractes de concessió de serveis, queden expressament excloses les revisions de les despeses associades a les amortitzacions, a les despeses financeres, a les despeses generals o d'estructura i al benefici industrial – Art. 5 LL 2/2015 i 11 i ss. del RD 55/2017–

Tercer. Cal justificar que les modificacions proposades, donat l'alt increment tarifari, no representen una novació del contracte, cosa que faria invàlida la reconcessió, segons l'ampla jurisprudència al respecte.

Quart. Tal com s'indica en els diferents documents, i com és abastament conegut, la concessió està caducada des de l'any 2019 i es troba en pròrroga forçosa temporal. Qualifiquem aquest fet de greu, ja que mostra desídia i incompetència de les administracions públiques involucrades. L'estudi del *Servei de Supervisió de Concessions* hauria de plantejar alternatives a l'augment de les tarifes, entre les quals, haurien de constar la realització d'una nova licitació i, sobretot, la possibilitat de finalitzar la concessió i procedir a la gestió directa del servei per part de l'Ajuntament –el que s'entén generalment per municipalització.

Cinquè. El sistema tarifari es basa en una quota fixa del servei, depenent del diàmetre del comptador i els usos de l'aigua, i un preu per m³ d'aigua segons trams. El preu mitjà del m³ es calcula partint dels costos totals dividits pels m³ totals facturats. Amb això, la disminució del consum a causa de la sequera incideix directament amb un augment del preu, i això suposa un càstig a l'estalvi d'aigua, que és inacceptable. L'episodi de sequera incideix directament en la ciutadania, i ha d'incidir de la mateixa manera en el subministrador, que no hauria de compensar les pèrdues de beneficis derivades de la sequera, com tantes empreses i ciutadans van patir per causa d'un altre fenomen natural com fou la pandèmia de COVID-19. A més, aquest model tarifari no obliga ni incentiva al concessionari a realitzar inversions de millora.

Sisè. La memòria de SOREA fa èmfasi en el compliment de l'agenda 2030, i l'objectiu de fomentar l'estalvi d'aigua. Això no obstant, l'augment tarifari que proposen, excepte en el cas de tarifes socials, d'escàs impacte econòmic global, és lineal per a tots els trams de consum, mentre que per coherència amb aquest objectiu, seria més adequat aplicar un percentatge d'increment creixent als diferents trams.

D'altra banda, en el cas de consum domèstic, els trams no haurien de ser definits sobre la base de la "unitat de consum" –contracte de subministrament– sinó de "persona", ja que el concepte de "consum màxim desitjable", que és d'alguna manera el que hauria de definir el volum del primer tram, depèn directament del nombre de persones afectades en la unitat de consum. Evidentment, la dada del nombre de persones en cada habitatge no és coneguda pel concessionari, però sí per l'ajuntament, essent possible l'encreuament de dades –un cop resolt les qüestions de confidencialitat de la legislació europea de protecció de dades personals.

A Sant Cugat s'apliquen unes mesures correctores d'escassa entitat. A l'Ajuntament de Rubí, per exemple, augmenta en 3 m³ el volum del primer tram per cada membre addicional en les famílies de més de tres persones, cosa que és una aproximació al que proposem, tot i que encara seria millorable.

Setè. Sobre el preu de l'aigua que s'adquireix a Aigües Ter-Llobregat (ATL), tarifa TS, així com la Quota Fixa Regional (QFR) i Quota Fixa Metropolitana (QFM), s'han aplicat els increments aprovats l'octubre de 2023 per l'Agència Catalana de l'Aigua. Caldria justificar l'aplicació d'aquests augments, especialment de les referides quotes regional i metropolitana, que afecten de manera especial al municipi de Sant Cugat del Vallès en 457.983 € i 4.085.392 € respectivament, mentre que altres municipis estan exempts de la QFR.

Vuitè. En diferents punts dels documents es cita l'abastament en alta al municipi de Molins de Rei. S'hauria de justificar la imputació de costos d'aquest municipi als càlculs de Sant Cugat del Vallès,

argumentant d'acord amb el disseny de les infraestructures de distribució, si és que existeix alguna raó tècnica.

Novè. Tant el concessionari com el *Servei de Supervisió de Concessions* es mostren satisfets del rendiment de la xarxa de distribució que, segons afirma, està generalment entre el 83 i el 85 %, preveient per a 2024 un 80.7 %, en la part baixa de l'interval a causa de la sequera. Efectivament, si des d'un punt de vista hidràulic es suposa que, a igualtat de pressió, les pèrdues són força constants independentment de l'aigua consumida, un menor consum suposa una major proporció de les pèrdues sobre l'aigua adquirida. Això repercuteix altra vegada sobre l'increment de costos al ciutadà, addicionalment al que s'exposa al punt Cinquè.

Addicionalment, independentment que unes pèrdues del 19 % es puguin considerar acceptables només des del punt de vista comparatiu, des d'un punt de vista de la bondat del servei es pot afirmar que és una xifra escandalosa. Una població de prop de 100.000 habitants com Sant Cugat, podria abastir-ne una de 20.000 habitants només amb les pèrdues. Aquesta quantitat desmesurada és un indicatiu clar de la manca d'inversió, com es pot veure en la taula que expressa la tipologia de les canonades, amb una proporció clarament excessiva de quilometratge de material obsolet, especialment de fibrociment.

Desè. Les inversions haurien d'estar justificades amb un pla plurianual, especialment pel que fa al canvi de materials de les canonades de distribució de fibrociment, de les que no s'especifica si contenen amiant –encara que és de suposar que sí que en contenen– amb el doble objectiu de disminuir les pèrdues i de garantir l'adequació sanitària.

A aquest respecte, cal remarcar que SOREA està inclosa en el *Registre d'Empreses amb Risc d'Amiant* (RERA) de la Generalitat de Catalunya, que si bé fa referència al risc per als treballadors, òbviament també representa risc sanitari pels usuaris de l'aigua que hi circula, que podria ser considerat un atemptat sobre la salut pública, especialment en el cas de trencaments de les canonades.

El fet que la concessió estigui caducada sembla un motiu perquè el prestador del servei no executi inversions en infraestructura en quantitat necessària per a la seva actualització.

Onzè. En la memòria presentada pel concessionari, els percentatges i els increments del capítol de personal, s'exposa que s'imputa al servei d'aigua potable el 90 %. El concessionari hauria de justificar l'aplicació d'aquest percentatge, que sembla arbitrari.

Dozè. No es pot admetre que es plantegi un increment en el cost de l'electricitat del 72,5 % respecte al 2022, quan actualment els costos han baixat, i més quan el concessionari afirma que no el va afectar la darrera pujada per tenir signat un conveni amb la companyia subministradora.

Tretzè. S'exposa el pla per a continuar amb la substitució progressiva dels comptadors per la necessitat d'adaptar-los a la legislació vigent. Els costos derivats d'aquesta operació haurien d'estar absorbits en la partida corresponent a la tarifa per conservació de comptadors, tenint en compte que aquesta és "per lloguer o conservació", i les quotes actuals, que perduren molts anys, representen un rendiment financer molt important. Una auditoria com la que es proposa en el punt Primer, hauria de desglossar del conjunt les partides d'ingressos i despeses corresponents als comptadors.

Catorzè. Es demana un increment de les despeses generals del 19.8 %, sense justificació detallada. Sembla exagerada, més tenint en compte que el sistema informàtic de control de la companyia està totalment desenvolupat i desplegat. En tot cas, sembla que la inclusió de tal partida en el càlcul de l'augment de tarifes estaria subjecte a les exclusions exposades en el punt Segon.

Quinzè. S'aplica un benefici industrial del 16 % sobre el compte d'explotació i un 6 % sobre el cost global de la compra d'aigua. La llei limita el benefici industrial per a les concessions d'obres al 6 %, però certament per altres tipus de concessions, com és el cas, no està determinat. Això no obstant, la

diferència sembla molt exagerada, i segons la llei cal justificar el percentatge expressant la font, i no es considera vàlida la justificació basant-se en l'experiència, el coneixement, la forma de fer habitual, etc. i tampoc en un contracte previ¹.

Segons la legislació vigent, la revisió del benefici industrial també està exclòs de les revisions de preus.

Setzè. En la proposta es planteja la creació d'un fons de contingència per import de 972.896 €/any, que també estaria exclòs de ser comptabilitzat com a motiu participant en la causa de l'augment de tarifes. S'ha de considerar que és la perfecta excusa per a posar qualsevol quantitat arbitrària sense altra justificació que el seu títol.

Dissetè. Cal justificar el canvi de la partida *Fons de reversió* –que el prestatari inclou en la seva sol·licitud– per la de *Fons de reposició* per valor de 2.406.819 €/any. Cal una justificació detallada del canvi conceptual de denominació i el seus efectes de comptabilització a l'hora d'influir en el càlcul de les noves tarifes, així com en la seva adequació a la LCSP.

Tot i això, valorem molt positivament la proposta d'adequació a l'Agenda 2030, als Objectius de Desenvolupament Sostenible i a la implementació de la tarifació social.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta associació veïnal

S O L · L I C I T A

Que es tinguin en compte els punts que al·lega i, en conseqüència, siguin considerats inacceptables tant la proposta de l'empresa concessionària –SOREA– com l'informe del *Servei de Supervisió de Concessions* de la *Direcció de Serveis del Cicle de l'Aigua* de l'AMB.

Alguns dels punts exposats són, en la nostra opinió, prou greus per sol·licitar el rebuig i retorn de la sol·licitud d'augment tarifari, sent susceptible d'oportunes accions legals posteriors en cas que prosperi en el seu estat actual.

Valldoreix, Sant Cugat del Vallès, 12 de juny de 2024

Presidenta de l'Associació de Veïns i Veïnes Progressistes de Valldoreix

Equip redactor: Joan Gaya i Beltran, Joan Barba i Encarnación, Josep Grau Pladevall i Xavier Lecina Vilanova.

Doc: 20240612_Al·legació-Aigua_2a_v2.0.docx

Data guardat: 20240618

¹ https://formaciooberta.eapc.gencat.cat/contingutsdels cursos/cmcp/calculs_cp_040/inici.html